

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/86/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219201357
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6219201357.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo C., D. E. XXX/XX, zastúpeného Mgr. Stanislavom Hutňanom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kominárska č. 2, proti žalovanému B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo C., G. H. F. E. X/XX, zastúpeného JUDr. Martinom Dianiškom, LL.M., advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Stoličková č. 4, o zaplatenie 8.000,- €, o odvolaní žalobcu proti rozsudku pôvodného Okresného súdu Veľký Krtíš (v súčasnosti Okresný súd Lučenec, pracovisko Veľký Krtíš) č.k. 2C/37/2019-262 zo dňa 19.05.2022 (v súčasnosti sp. zn. VK-2C/37/2019), ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je p o v i n ť zaplatiť žalobcovi sumu 500,- €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu z a m i e t a.

Žalovaný je p o v i n ť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok) a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

1.2 V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že podanou žalobou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 8.000,- € z titulu nemajetkovej ujmy; súd prvej inštancie rozhodoval po zrušení predchádzajúceho rozsudku a uviedol, že „v prvom rade zdôrazňuje, že z rozhodnutia krajského súdu jednoznačne vyplýva, ktoré nároky (vzhľadom na skutkové odôvodnenie žaloby) je potrebné považovať za nároky v súvislosti so škodou na zdraví (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia) a ktoré za nároky na náhradu nemajetkovej ujmy; krajský súd v uznesení uviedol, že súd má postupovať v súlade s ustanoveniami o prostriedkoch procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 a nasledujúce C.s.p.), pričom zdôraznil, že na vyhovenie žalobe musí byť každý uplatnený nárok nielen tvrdený (bremeno tvrdenia), ale aj preukázaný (dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu); súd práve v zmysle uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a poučil ho o sudcovskej koncentrácii; právny zástupca žalobcu až na pojednávaní dňa 21.04.2022 navrhoval vykonanie dôkazu a to opätovný výsluch žalobcu, ktorý by sa k tým jednotlivým nárokom vedel vyjadriť; súd návrh na vykonanie takéhoto dôkazu zamietol; v prvom rade pokiaľ právny zástupca žalobcu navrhol žalobcu opätovne vypočuť, mal dostatok času pre to, aby zabezpečil jeho účasť na

pojednávani (predvolanie na pojednávania doručené dňa 02.03.2022), resp. súdu navrhol vykonanie dôkazu výsluchom žalobcu; okrem toho žalobca bol vo veci podrobne vypočutý, pričom je zrejmé, že z jeho výsluchu by neboli zistené také skutočnosti, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie súdu v tomto spore; krajský súd vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol, že zo skutkového odôvodnenia žaloby vyplýva, že za nárok na náhradu nemajetkovej ujmy možno považovať len (1) tvrdené útrapy v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom takmer prišiel žalobca o život a (3) tvrdené zlé duševné a psychické rozpoloženie žalobcu v dôsledku útrap rodičov; krajský súd uviedol, že pokiaľ ide o uplatnené (1) útrapy v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom prišiel žalobca takmer o život; strach o život je vo všeobecnosti odškodniteľný v rámci náhrady nemajetkovej ujmy, pričom dôvodnosť tohto nároku bude vyplývať z konkrétnych okolností sporu (spôsob a intenzita útoku pri ujme na zdraví, charakter a závažnosť poranení a podobne); dodal, že samotný šok z poranenia sa v závislosti od jeho intenzity odškodňuje v rámci náhrady za bolesť (položka č. 246 prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.); súd v tomto smere poukazuje na to, že z titulu bolestného bola žalobcovi zaplatená čiastka 2.207,50 € za 125 bodov; ďalej krajský súd uviedol, že pokiaľ v rámci náhrady nemajetkovej ujmy uplatnil žalobca (1) útrapy v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom takmer prišiel o život a (3) tvrdené zlé duševné a psychické rozpoloženie žalobcu v dôsledku útrap rodičov, v tomto smere je potrebné uviesť, že ohľadne svojho tvrdeného rozpoloženia a tvrdených útrap rodičov zatiaľ nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie (dôkazné bremeno); súd vyzval právneho zástupcu žalobcu na označenie dôkazov, pričom tento žiadne dôkazy neoznačil a až na nariadenom pojednávaní dňa 21.04.2022 navrhol vykonanie dôkazu opätovným výsluchom žalobcu; teda v tejto časti neunesol dôkazné bremeno; pokiaľ ide o tvrdené (2) traumy rodičov z vážnych zranení žalobcu spojených so silným pocitom smútku, traumy, bezmocnosti, zúfalstva a beznádeje, krajský súd uviedol, že tento nárok nie je nárokom žalobcu; teda žalobca v tomto smere nemá aktívnu legitimáciu na uplatňovanie nároku na základe tohto skutkového tvrdenia; pokiaľ ide o nároky (4, 5, 6, 7) tvrdená strata možnosti žalobcu na podstatný (dlhý) čas viesť obvyklý súkromný a rodinný život, rozvíjať a udržiavať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť a spoločnú rodinnú integritu v dôsledku liečenia je súčasťou náhrady za bolesť, sťaženie obvyklého spôsobu života žalobcu v súčasnosti, závažná psychická ujma v dôsledku strachu a traumy z incidentu a závažná psychická ujma v dôsledku strachu na mieste, kde sa zhromažďuje väčší počet osôb, kedy má žalobca vážne obavy z opakovania incidentu, je súčasťou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom v tomto smere odvolací súd poukázal napríklad na položky 254 a 255 prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.; okrem toho krajský súd uviedol, že aj podľa jeho názoru nesporné skutkové tvrdenia ohľadne dovolení a aktivít žalobcu (predložené fotografie zo sociálnych sietí) vzhľadom na ich obsah a obdobie vzniku spochybňujú danosť uplatnených nárokov na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za tvrdené (5) sťaženie obvyklého spôsobu života žalobcu v súčasnosti, tvrdenú (6) závažnú psychickú ujmu v dôsledku strachu a traumy z incidentu a tvrdenú (7) závažnú psychickú ujmu v dôsledku strachu na mieste, kde sa zhromažďuje väčší počet osôb, kedy má vážne obavy z opakovania incidentu; v tomto smere ani podľa odvolacieho súdu nemožno bez ďalšieho vychádzať len z výpovede svedkov, ale je potrebné dôkazy vyhodnotiť vo vzájomnej súvislosti ako to urobil súd prvej inštancie; žalobca navyše neposkytol žiadne skutkové tvrdenia, na základe akých konkrétnych skutočností má „vážne obavy z opakovania incidentu.“; aj v tejto časti bol žalobca vyzvaný na označenie dôkazov na preukázanie týchto tvrdení, avšak takéto dôkazy neoznačil (okrem výsluchu žalobcu); teda ani pokiaľ ide o nároky v súvislosti ublížením na zdraví žalobca neunesol dôkazné bremeno“; na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 11, § 13, § 444 Občianskeho zákonníka v spojení s § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 437/2004 Z. z.“); o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p. a plne úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 21.06.2022 (č.l. 275-278 spisu); rozsudok napadol v celom rozsahu; vyjadril názor, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe

vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); napadnutý rozsudok považoval za nezákonný, pričom v podrobnostiach argumentoval, že:

(1) súd prvej inštancie sa nevysporiadal s dôvodnosťou jednotlivých uplatnených nárokov; túto povinnosť mu pritom uložil odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí;

(2) všetky okolnosti nevyhnutné pre priznanie nemajetkovej ujmy boli v konaní tvrdené a preukázané, pričom poukázal na výsluchy žalobcu zo dňa 12.05.2020 a svedkov A. I. J., A. H. K., L. D. a otca žalobcu;

(3) žalobca sa nemohol zúčastniť posledného pojednávania z pracovných dôvodov; oznámenie o tom, že pojednávanie nebude odročené mu nebolo oznámené s dostatočným časovým odstupom; nesúhlasil s aplikáciou koncentrácie konania, pretože súd prvej inštancie nariadil dokazovanie a dokazovanie nebolo ukončené, pretože súd prvej inštancie svojvoľne odmietol vykonanie dôkazu výsluchom žalobcu, pričom nadbytočne vykonal dôkaz výsluchom žalovaného; nevykonaním navrhnutého dôkazu, ktorý mohol mať vplyv na zistenie skutkového stavu, súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces;

(4) žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy nenahrádza žalobu o náhradu škody na zdraví, preto pod tento nárok nemožno skryť nárok na bolestné alebo nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia; k zásahu do jeho osobnosti došlo úmyselným trestným činom žalovaného, preto považuje uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú; samotné trestné konanie mu neposkytlo žiadnu satisfakciu; súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom nastolil stav, že trestným činom žalovaného, pri ktorom takmer prišiel o život, mu nebola spôsobená žiadna nemajetková ujma;

(5) na základe uvedeného navrhol zmenu napadnutého rozsudku tak, aby odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2.2 Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.02.2023 (č.l. 304 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie rozhodoval napadnutým rozsudkom po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku a postupoval podľa odvolacieho rozhodnutia; žalobca napriek vedomosti o sudcovskej koncentrácii na výzvu súdu prvej inštancie nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazov na zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom v podanom odvolaní vlastnú procesnú pasivitu účelovo interpretuje ako nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie; súd prvej inštancie jednotlivé uplatnené nároky správne identifikoval, dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil; z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, ako posúdil dôvodnosť jednotlivých nárokov; napadnutý rozsudok preto považoval za správny a zákonný a navrhol jeho potvrdenie.

2.3 Žalobca ani žalovaný sa viac v odvolacom konaní žiadnym spôsobom nevyjadřili.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanom spore nevykonali odvolací súd žiadne dôkazy a bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.2 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.3 Odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

4.4 Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 3T/82/2016-196 zo dňa 31.10.2016 uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví žalobcovi dňa 10.07.2016 na skutkovom základe uvedenom v rozsudku (viaceré bodné a rezné rany na viacerých miestach tela spôsobené útokom žalovaného nožom na žalobcu), v dôsledku ktorého bol žalobca práceneschopný 8 týždňov (56 dní v období od 10.07.2016 do 25.08.2016); žalovanému bola uvedeným

rozsudkom uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.207,50 € z titulu bolestného, ktorú žalovaný žalobcovi uhradil; ohľadne predmetu konania bol vypočítaný aj samotný žalobca a navrhnutí svedkovia A. I. J. (zamestnávateľ žalobcu), A. H. K. (priateľka žalobcu), L. D. (kamarát žalobcu) a A. B. starší (otec žalobcu).

4.5 Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní bol postačujúci skutkový stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p.). Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní preto nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 C.s.p.).

4.6 V prejednávanej spore sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplata sumy 8.000,- € z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku ublíženia na zdraví spôsobenom žalovaným dňa 10.07.2016; v konkrétnostiach žalobca (v žalobe a v priebehu sporu) skutkovo argumentoval, že nemajetková ujma mu mala vzniknúť v dôsledku:

- (1) útrap v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom takmer prišiel žalobca o život,
- (2) traumy rodičov z vážnych zranení žalobcu spojených so silným pocitom smútku, traumy, bezmocnosti, zúfalstva a beznádeje,
- (3) zlého duševného a psychického rozpoloženia žalobcu v dôsledku útrap rodičov,
- (4) straty možnosti žalobcu na podstatný (dlhý) čas viesť obvyklý súkromný a rodinný život, rozvíjať a udržiavať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť a spoločnú rodinnú integritu,
- (5) sťaženie obvyklého spôsobu života žalobcu v súčasnosti,
- (6) závažnej psychickej ujmy v dôsledku strachu a traumy z incidentu a
- (7) závažnej psychickej ujmy v dôsledku strachu na mieste, kde sa zhromažďuje väčší počet osôb, kedy má vážne obavy z opakovania incidentu.

4.7 V prejednávanej spore je nepochybné, že žalobca v dôsledku protiprávneho konania žalovaného utrpel dňa 10.07.2016 ujmu na zdraví; z platnej právnej úpravy plynie poškodenému právo na plnú náhradu majetkovej aj nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku poškodenia zdravia; v konkrétnostiach má poškodený v tomto prípade v zásade (1) právo na náhradu za bolesť, (2) právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a (3) právo na náhradu nemajetkovej ujmy za ďalšie duševné útrapy spôsobené alebo vyvolané ujmou na zdraví, ktoré nie je možné odčiniť v rámci náhrady za bolesť ani náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; podľa súdnej praxe je prípustné v prípade poškodenia zdravia na základe totožných skutkových tvrdení (skutkového deja) uplatňovať popri sebe nárok na náhradu škody na zdraví (bolestné, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia) podľa § 420 Občianskeho zákonníka, resp. § 444 Občianskeho zákonníka a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za duševné útrapy spôsobené zásahom do osobnosti poškodeného podľa § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, pretože uplatnením každého z týchto nárokov sa odškodňuje (zmierňuje) obsahovo iná ujma na strane poškodeného, t.j. odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia nezahŕňa aj odškodnenie zásahu do osobnosti, súkromia a rodinného života poškodeného (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014 uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 1/2015).

4.8 Podľa § 444 prvá rubrika Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňuje bolesť poškodeného; podľa § 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov; podľa § 3 ods. 1 a 2 prvá veta zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov; náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku.

4.9 Podľa § 444 druhá rubrika Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňuje sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného; podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“); podľa § 4 ods. 1 a 2 prvá veta zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti; náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku.

4.10.1 Z uvedených charakteristík (body 4.8 a 4.9 odôvodnenia) vyplýva, že bolesťou je subjektívny nepríjemný pocit spojený s poruchou bežného fungovania fyziologických procesov či psychiky človeka (duševné utrpenie), pričom bežné ťažkosti spojené s ublížením na zdraví určitého typu sa považujú za súčasť tejto bolesti; v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. sa teda bolesť na účely poskytnutia náhrady za bolesť chápe v širšom zmysle, t.j. nielen ako náhrada za vytrpené fyzické bolesti, ale aj ako náhrada za poškodenie zdravia a ťažkosti vytrpené pri liečení poškodenia zdravia a odstraňovaní jeho následkov (§ 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.); bolesť preto nemá byť chápaná len ako fyzická bolesť bez súvislosti s duševnými aspektmi bolestivých stavov poškodeného; z podstaty veci je vylúčené presné zistenie alebo zmeranie bolesti, preto je potrebné podľa určitých objektivizujúcich kritérií (rozpoznateľných zvonku) z lekárskeho hľadiska bolesť diagnostikovať a ohodnotiť tak, aby za ňu mohla byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu priznaná adekvátne (plná) náhrada; bolesť môže byť fyzická aj psychická, pritom psychická bolesť môže a nemusí byť následkom fyzického zranenia; z tohto dôvodu sú súčasťou pojmu bolesti aj také skutočnosti ako napríklad (1) obavy poškodeného z liečenia, (2) pocity menejcennosti, nesamostatnosti a závislosti od pomoci tretích osôb, (3) dlhodobé odlúčenie od blízkych osôb, (4) obmedzenie súkromia pri zdieľaní nemocničnej izby s ostatnými pacientmi, (5) pocit hanby pri odkázaní na pomoc ošetrovateľky a následne vlastnej dcéry pri výkone najprv fyziologických a následne hygienických potrieb v domácom prostredí, pretože všetky tieto skutočnosti nepredstavujú vybočenie z obvyklého spôsobu liečby a následnej rekonvalescencie (odstraňovania následkov poškodenia zdravia) ani obmedzenia nadpriemerne zasahujúce do života poškodeného; z tohto dôvodu sa uvedená bolesť (utrpenie) odškodňuje v rámci náhrady za bolesť (bolestného) a nejde o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

4.10.2 Naproti tomu sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje trvalo stratené alebo obmedzené možnosti seberealizácie poškodeného v dôsledku poškodenia zdravia (ujmy na zdraví) do budúcnosti v zásadných sférach jeho života; v rámci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je nutné odčiniť následky ublíženia na zdraví, ktoré sú trvalého rázu a majú preukázateľne nepriaznivý vplyv na uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti, pretože poškodením zdravia vznikla prekážka lepšej budúcnosti poškodeného; v rámci tejto kategórie sú teda odškodňované psychické následky ublíženia na zdraví, ktoré spĺňajú všetky vyššie uvedené podmienky; existencia sťaženia spoločenského uplatnenia musí byť objektívne preukázaná lekárskeho posudkom (§ 7 a § 8 zákona č. 437/2004 Z. z.), prípadne znaleckým posudkom; sťaženie spoločenského uplatnenia je teda objektívne zistiteľná skutočnosť, pričom musí ísť o trvalú prekážku lepšej budúcnosti (nestačí iba traumatická reakcia), t.j. musí dôjsť k zásadnej zmene v psychickom zdraví poškodeného, ktorá má vplyv na jeho ďalší život.

4.10.3 Hlavný rozdiel medzi vytrpenou bolesťou a sťažením spoločenského uplatnenia spočíva v trvalosti; bolesť, či iné ťažkosti, ktoré sú trvalého charakteru a do budúcnosti v určitom rozsahu vyraďujú alebo obmedzujú poškodeného zo spoločenskej, rodinnej, kultúrnej, športovej či inej sféry života, spadajú pod sťaženie spoločenského uplatnenia; poškodený je z hľadiska tohto nároku vnímaný ako súčasť spoločnosti a jeho obmedzenie, vzniknuté v dôsledku poškodenia zdravia, je vnímané práve v kontexte spoločnosti; v tomto smere sa zohľadňuje konkrétne postavenie, profesia a záujmy poškodeného; výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je v zásade založená na porovnaní života poškodeného pred poškodením zdravia a po ňom, pričom je nutné zvážiť, či a do akej miery sú práve v dôsledku konkrétneho poškodenia zdravia obmedzené alebo stratené jeho predchádzajúce možnosti uplatnenia v živote, resp. v spoločnosti; obdobne ako pri stanovení náhrady za bolesť (bolestného) je aj v tomto prípade zdravotný stav poškodeného podrobený posúdeniu lekára; trvalé obmedzenia vyplývajúce z psychických ochorení, rozvinutých v dôsledku zásahu do zdravia, spadajú tiež pod pojem sťaženia spoločenského uplatnenia.

4.10.4 Nakoniec v rámci prístupu plného odškodnenia všetkých následkov ujmy na zdraví poškodeného (R 1/2015) prichádza do úvahy aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy za ďalšie duševné útrapy spôsobené alebo vyvolané ujmou na zdraví, ktoré nie je možné odčiniť v rámci náhrady za bolesť ani náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; nárok na náhradu nemajetkovej ujmy má svoj základ v ochrane osobnosti poškodeného (§ 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka); nemajetková ujma poškodeného tak v tomto prípade predstavuje oblasti, ktoré nie sú kryté náhradou za bolesť ani náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia; oproti náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia má náhrada nemajetkovej ujmy úplne inú funkciu, pretože z hľadiska vzniku tohto nároku nie je zásadné, či sa nejakým spôsobom zmenila budúcnosť poškodeného alebo či sa

u poškodeného objavili zásadné psychické problémy trvalého rázu; náhrada nemajetkovej ujmy má reparačnú funkciu vo vzťahu k samotnému traumatickému zážitku, ktorému bol poškodený v dôsledku konania škodcu vystavený; na posúdenie existencie a rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy poškodeného nie je spravidla potrebný lekársky posudok, resp. znalecký posudok, pretože ujmy (duševné útrapy) poškodeného spadajúce do rámca náhrady nemajetkovej ujmy nie je spravidla možné z povahy vecí lekársky diagnostikovať ani ich taxatívne vymenovať nakoľko vystihujú variabilitu súkromného života a rôznych životných situácií poškodeného, ktoré boli negatívne ovplyvnené ujmov na zdraví; nárok na náhradu nemajetkovej ujmy poškodeného bude mať základ v existencii jeho psychickej bolesti alebo iných duševných útrapách spôsobených poškodením zdravia a jeho liečením; pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa berie za východisko človek s bežným (obvyklým) emocionálnym spôsobom prežívania rôznych životných situácií, pričom v tomto smere je potrebné dbať aj na dodržiavanie všeobecnej zásady „de minimis non curat lex“, t.j. akákoľvek ujma musí dosahovať istú minimálnu intenzitu, aby bola odškodniteľná; medzi konkrétne duševné útrapy poškodeného zakladajúce nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tak bude možné zaradiť napríklad (1) strach o život (resp. v prípade tehotnej ženy strach o zdravie nenarodeného dieťaťa), (2) úzkosť v čase liečenia (z ďalšieho priebehu liečby, strach z komplikácií alebo z ďalšej operácie), (3) starosť o budúcnosť (strach z následkov zranení), (4) duševná depresia počas liečby, (5) šok zo zranení, (6) odlúčenie od rodiny (najmä od detí, či od rodičov) počas dlhej hospitalizácie, (7) potrat, (8) pocit menejcennosti a podobne; je zrejmé, že sa jedná o rôzne nepriaznivé dopady do sféry poškodeného, ktoré nie sú bolestivé a nemajú trvalý charakter, t.j. v zásade sú spojené so zásahom do zdravia, ktorý nespočíva v prechodnej bolesti ani vo fyzickej či psychickej ujme dlhodobého (trvalého) charakteru, ale ide o špecifické okolnosti vymykajúce sa obvyklému priebehu liečby a stabilizácii zdravotného stavu, ktoré nenastávajú pravidelne, ale zvyšujú intenzitu utrpenia na zdraví nad obvyklú mieru (pôjde napríklad o nečakane závažné komplikácie spojené s liečením, ako aj (9) nemožnosť zúčastniť sa dôležitých nešedných udalostí, t.j. plánovaná pracovná, či študijná sťaž, rodinná oslava alebo aj Vianoce); je zrejmé, že ide o rôznorodé duševné útrapy a bude na súdoch, aby tieto ujmy v konkrétnych prípadoch identifikovali.

4.11.1 Na základe uvedených všeobecných záverov (body 4.10.1 až 4.10.4 odôvodnenia) je zrejmé, že pri rozhodovaní o podanej žalobe bolo nevyhnutné zohľadniť rozdiely medzi (a) nárokom na náhradu bolesti, (b) nárokom na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia a (c) nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy za ďalšie duševné útrapy spôsobené alebo vyvolané ujmov na zdraví, ktoré nie je možné odčiniť v rámci náhrady za bolesť ani náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

4.11.2 Žalobca síce všetky nároky uplatnil ako „nemajetkovú ujmu“, ale podľa ich skutkového odôvodnenia (skutkových tvrdení) bolo možné jednotlivé nároky oddeliť a posúdiť; v zmysle zásady súd pozná právo (iura novit curia) nie je súd viazaný právnym posúdením veci strany (žalobcu) uvedeným v žalobe alebo v priebehu sporu, ale je oprávnený a povinný na základe tvrdených (bremeno tvrdenia) a preukázaných (dôkazné bremeno) skutkových okolností prípadu podradiť zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu, ktorej aplikácia prichádza do úvahy; súčasne zo skutočnosti, že jednotlivé nároky z poškodenia zdravia možno na základe totožných skutkových tvrdení (skutkového deja) uplatňovať popri sebe ako nárok na náhradu škody na zdraví (bolestné, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia) na jednej strane a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za duševné útrapy spôsobené zásahom do osobnosti poškodeného (R 1/2015) na druhej strane vyplýva, že v rámci náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné uplatniť (skryť) nároky, ktoré svojou podstatou v skutočnosti predstavujú náhradu za bolesť (bolestné) alebo náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

4.11.3 Zo skutkového odôvodnenia žaloby (bod 4.6 odôvodnenia) podľa odvolacieho súdu vyplýva, že za nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bolo možné v prípade žalobcu považovať len (1) tvrdené útrapy v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom takmer prišiel žalobca o život a (3) tvrdené zlé duševné a psychické rozpoloženie žalobcu v dôsledku útrap rodičov; je zrejmé, že (2) trauma rodičov z vážnych zranení žalobcu spojených so silným pocitom smútku, traumy, bezmocnosti, zúfalstva a beznádeje nie je nárokom žalobcu; súčasne (4) tvrdená strata možnosti žalobcu na podstatný (dlhý) čas viesť obvyklý súkromný a rodinný život, rozvíjať a udržiavať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť a spoločnú rodinnú integritu v dôsledku liečenia je súčasťou náhrady za bolesť (body 4.10.1 a 4.10.3 odôvodnenia) a (5) sťaženie obvyklého spôsobu života žalobcu v súčasnosti, (6) závažná psychická ujma v dôsledku strachu a traumy z incidentu a (7) závažná psychická ujma v dôsledku strachu na mieste, kde sa zhromažďuje väčší počet osôb, kedy má žalobca vážne obavy z opakovania incidentu je súčasťou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (body 4.10.2 a 4.10.3 odôvodnenia), keď

v tomto smere odvolací súd poukazuje napríklad na položky 254 a 255 prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.; dôvodnosť týchto nárokov bolo preto nevyhnutné posúdiť na základe rozdielnych právnych noriem, pretože posúdenie všetkých uplatnených nárokov v rámci „nemajetkovej ujmy“ by predstavovalo nesprávne právne posúdenie veci.

4.12 Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku správne vysporiadal so všetkými uplatnenými nárokmi žalobcu podľa ich skutkového vymedzenia v žalobe a v priebehu konania. Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanom spore boli splnené zákonné podmienky na zamietnutie žaloby žalobcu v prevažnom rozsahu, keď v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že (podľa klasifikácie nárokov v bode 4.6 odôvodnenia) si žalobca ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil len (1) útrapy v dôsledku ublíženia na zdraví, pri ktorom takmer prišiel žalobca o život a (3) zlé duševné a psychické rozpoloženie žalobcu v dôsledku útrap rodičov. K čiastočnej zmene napadnutého rozsudku pristúpil odvolací súd len v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za útrapy žalobcu v dôsledku ublíženia na zdraví zo dňa 10.07.2016, pri ktorom prišiel žalobca takmer o život, pretože dospel k záveru, že tento nárok súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil. Z vykonaného dokazovania vyplynulo okrem iného aj zistenie, že v dôsledku ublíženia na zdraví zo dňa 10.07.2016 po napadnutí nožom zo strany žalovaného a utržení viacerých bodných a rezných rán bol žalobca prevezený sanitkou do nemocnice, kde sa podrobil operácii; v tejto súvislosti možno dospieť k záveru, že v rámci útrap žalobcu v dôsledku ublíženia na zdraví možno nemajetkovou ujmou odškodniť strach (obavu) o život do absolvovania úspešnej operácie; tento nárok žalobca podľa odvolacieho súdu preukázal; zrejme každá osoba v rovnakom postavení by po útoku nožom a utržení viacerých bodných rán do oblasti hrudníka a brucha za súčasného krvácania z rán pocítila strach o život; odvolací súd dopĺňa svoj názor vyslovený v zrušujúcom uznesení, v zmysle ktorého šok z poranenia sa v závislosti od jeho intenzity odškodňuje v rámci náhrady za bolesť (položka č. 246 prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.), keď v tomto smere sa nejedná o šok v hovorovom zmysle slova, ale o tzv. medicínsky šok, ktorý má v medicíne úplne iný význam a nevyjadruje duševné rozpoloženie človeka (medicínsky šok označuje celkovú reakciu organizmu, ktorá nastáva na základe viacerých príčin; šok je ťažký stav, ktorý bezprostredne ohrozuje život; vyznačuje sa zníženým zásobovaním orgánov krvou; postupne zlyháva funkcia jednotlivých orgánov a sústav orgánov a ohrozuje funkciu tzv. životne dôležitých orgánov); strach o život žalobcu v dôsledku ublíženia na zdraví zo dňa 10.07.2016 preto nie je šokom v zmysle položka č. 246 prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., ktorý je odškodniteľný v rámci bolestného; pri tomto nároku je nevyhnutné uviesť, že neexistujú jednotné pravidlá na určenie, či poškodená osoba má právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch alebo nie, resp. v akej výške má na náhradu nemajetkovej ujmy nárok; každý prípad je preto posudzovaný individuálne; strach o život je vo všeobecnosti odškodniteľný v rámci náhrady nemajetkovej ujmy, pričom dôvodnosť tohto nároku bude vyplývať z konkrétnych okolností sporu (spôsob a intenzita útoku pri ujme na zdraví, charakter a závažnosť poranení a podobne); vzhľadom na skutočnosť, že v prípade strachu o život ide o zásah do osobnosti žalobcu v zložke jeho zdravia ako jednej zo základných zložiek osobnosti človeka dospel odvolací súd k záveru, že tento zásah do osobnosti žalobcu je odškodniteľný náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch; výšku náhrady nemajetkovej ujmy za tento čiastkový zásah ohodnotil odvolací súd sumou 500,- €, keď prihladol na skutočnosť, že aj keď išlo na jednej strane o intenzívny zásah, mal len relatívne krátke trvanie, pretože žalobca bol prakticky okamžite ošetrovaný a podrobil sa úspešnej operácii; preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 500,- €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol.

4.13 Odvolací súd sa inak stotožnil so zamietnutím žaloby žalobcu zo strany súdu prvej inštancie v prevyšujúcej časti, v tomto smere je tento rozsudok z hľadiska obsahu potvrdzujúci a odvolací súd v ostatnom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Ani podľa odvolacieho súdu žalobca nepreukázal svoje tvrdené (3) zlé duševné a psychické rozpoloženie v dôsledku útrap rodičov. Uplatnený nárok v podobe (2) traumy rodičov z vážnych zranení žalobcu spojených so silným pocitom smútku, traumy, bezmocnosti, zúfalstva a beznádeje, nepatrí žalobcovi, ale jeho rodičom, ktorí by jediní boli aktívne vecne legitimovaní na jeho uplatnenie. Ostatné uplatnené nároky v podobe (4) straty možnosti žalobcu na podstatný (dlhý) čas viesť obvyklý súkromný a rodinný život, rozvíjať a udržiavať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť a spoločnú rodinnú integritu, (5) sťaženia obvyklého spôsobu života žalobcu v súčasnosti, (6) závažnej psychickej ujmy v dôsledku strachu a traumy z incidentu a (7) závažnej psychickej ujmy v dôsledku strachu na mieste, kde sa zhromažďuje väčší počet

osôb, kedy má vážne obavy z opakovania incidentu patria podľa svojho charakteru do bolestného žalobcu, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu. Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytujú na základe lekárskeho posudku, resp. na základe znaleckého posudku podaného znalcom z príslušného odvetvia a odboru znaleckej činnosti; žiadny takýto posudok žalobca na preukázanie svojho nároku na náhradu za bolesť, resp. nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nepredložil a takýto dôkaz ani nenavrhol vykonať. Na vyhovenie žalobe musí byť každý uplatnený nárok žalobcom nielen tvrdý (bremeno tvrdenia), ale aj preukázaný (dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu); navyše nesporné skutkové tvrdenia žalovaného ohľadne dovolení a aktivít žalobcu (predložené fotografie zo sociálnych sietí) vzhľadom na ich obsah a obdobie vzniku spochybňujú danosť uplatnených nárokov na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia; v prípade týchto nárokov nemožno ani podľa odvolacieho súdu bez ďalšieho vychádzať len z výpovedí svedkov, ale je potrebné dôkazy vyhodnotiť vo vzájomnej súvislosti ako to urobil súd prvej inštancie; žalobca navyše neposkytol žiadne skutkové tvrdenia, na základe akých konkrétnych skutočností má „vážne obavy z opakovania incidentu“. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd so zamietnutím žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (t.j. nad sumu 500,- €) obsahovo stotožnil.

4.14 Pokiaľ ide o konkrétnu odvoláciu argumentáciu žalobcu (§ 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.) odvolací súd udáva, že

(1) súd prvej inštancie sa vysporiadal s dôvodnosťou jednotlivých uplatnených nárokov žalobcu podľa inštrukcií odvolacieho súdu v zrušujúcom rozhodnutí (body 27, 28 a 29 odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie); iné právne posúdenie odvolacieho súdu ohľadne časti jedného z nárokov nič nemení na skutočnosti, že v ostatnom rozsahu je napadnutý rozsudok vecne správny;

(2) nie je pravda, že všetky okolnosti nevyhnutné na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy boli v konaní tvrdené a preukázané a tieto mali vyplynúť z výsluchu žalobcu zo dňa 12.05.2020 a svedkov A. I. J., A. H. K., L. D. a otca žalobcu, pretože nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol len jedným z uplatnených nárokov, žalobca sa podanou žalobou podľa jej skutkového odôvodnenia okrem toho domáhal aj náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré nepreukázal (body 4.12 a 4.13 odôvodnenia);

(3) sa stotožnil so splnením podmienok na aplikáciu sudcovskej koncentrácie konania (153 C.s.p.) ohľadne návrhu žalobcu na jeho výsluch ako strany, pretože tento dôkaz žalobca navrhol až po uplynutí lehoty stanovenej súdom prvej inštancie vo výzve zo dňa 04.01.2022 a následne po jej predĺžení na žiadosť žalobcu do 28.02.2022, a to až na pojednávaní dňa 21.04.2022; súd prvej inštancie bol preto oprávnený na takýto prostriedok procesného útoku (návrh na vykonanie dokazovania) neprihliadnuť, pretože vypočutie žalobcu by si nepochybne vyžiadalo odročenie pojednávania za účelom doplnenia dokazovania; navyše je možné súhlasiť so súdom prvej inštancie, že žalobca bol v spore riadne vypočutý; žalobca svoje tvrdené neodkladné pracovné povinnosti, ktoré mu bránili v účasti na pojednávaní dňa 21.04.2022 (pokiaľ chcel vypovedať) žiadnym spôsobom nepreukázal.

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanej spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalobca podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); skutkové zistenia súdu prvej inštancie a právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby žalobcu v prevažnom rozsahu sú však podľa odvolacieho súdu správne a obsahom uplatnených odvolacích dôvodov sa ich žalobcovi nepodarilo spochybniť (bod 4.13 odôvodnenia). K zmene rozsudku došlo len v časti o zaplatenie sumy 500,- € z titulu nemajetkovej

ujmy (bod 4.12 odôvodnenia). Odvolací súd nezistil ani tvrdené porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, keď sa stotožnil so súdom prvej inštancie o splnení podmienok na uplatnenie sudcovskej koncentrácie konania (bod 4.14 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcu čiastočne vyhovel pokiaľ ide o zaplatenie sumy 500,- € a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol.

8. Odvolací súd v dôsledku zmeny rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; nakoľko rozhodnutím odvolacieho súdu konanie v prejednávacom spore končí a súčasne odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, bol odvolací súd povinný rozhodnúť o nároku na náhradu trov celého konania (t.j. trovách konania pred súdom prvej inštancie ako aj o trovách odvolacieho konania); pre úplnosť odvolací súd udáva, že nebolo potrebné osobitne rozhodovať o zrušení výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože tento výrok je odstránený novým rozhodnutím o trovách konania zo strany odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 2 C.s.p.; pri rozhodovaní o trovách konania o náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal odvolací súd z názoru, že základ nároku (existencia nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy) bol daný a len výška nároku závisela od úvahy súdu; pri rozhodovaní o trovách konania v prípade, kedy rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto skutočnosť, že došlo aj k zamietnutiu žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti, nemá na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv; v tomto prípade, aby dôsledky takéhoto rozhodnutia neboli vo vzťahu k žalovanému nespravodlivé, sa výška náhrady trov konania odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania; aj v režime ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. mal tak žalobca prejednávacom spore plný úspech, pretože za situácie, že základ nároku bol daný a len výška plnenia (nemajetkovej ujmy) závisela od úvahy súdu, zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti nepredstavuje úspech žalovaného, ale je len dôsledkom úvahy súdu; nakoľko žalobca podanou žalobou uplatnil len jednu sumu ohľadne viacerých nárokov (bez uvedenia, aká suma pripadá na konkrétny nárok), pre účely náhrady trov konania nebolo možné posudzovať pomer úspechu strán v spore; preto odvolací súd o trovách konania o náhradu nemajetkovej ujmy rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania z prisúdenej sumy (t.j. 500,- €) v rozsahu 100 %; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017); o samotnej výške náhrady trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.); pri stanovení výšky tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnych služieb bude súd prvej inštancie vychádzať z prisúdenej sumy ako tarifnej hodnoty (pôvodne uplatnená suma je v tomto prípade bez právneho významu).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C. s. p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.